

Storumans kommun
ks@storuman.se

2023-01-11
Dnr SI 2020:8002

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av läsfrämjande arbete i
grundskolan – med särskilt fokus på
undervisningen i svenska i årskurs 4–6 vid
Skytteanska skolan i Storumans kommun

Bakgrund

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av det läsförbättrande arbetet i grundskolan – med särskilt fokus på undervisningen i svenska i årskurs 4–6 vid Skytteanska skolan i Storumans kommun. Granskningen genomfördes under våren 2022.

Vid granskningen bedömde Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom utvecklingsområden som angetts i beslut den 25 april 2022, dnr SI 2020:8002.

Skolinspektionen begärde att huvudmannen för Skytteanska skolan senast den 25 oktober 2022 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Storumans kommun har inkommit med en sådan redovisning den 25 oktober 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Bedömningsområde 1: Läsförbättrande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Huvudmannen har i sin redovisning visat att rektorn med personal har vidtagit vissa åtgärder och planerat för att vidta ytterligare åtgärder. Åtgärderna motsvarar Skolinspektionens bedömning av vilket arbete som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsförbättrande arbete

Huvudmannen har i sin redovisning visat att rektorn med personal har vidtagit vissa åtgärder och planerat för att vidta ytterligare åtgärder. Åtgärderna motsvarar Skolinspektionens bedömning av vilket arbete som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Bedömningsområde 1: Skolans övergripande läsförbättrande arbete

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintressen och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i den egna elevgruppen. Detta för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse.

Skolinspektionen bedömer att rektorn med personal har vidtagit vissa åtgärder och planerat för att vidta ytterligare åtgärder som kommer kunna höja kvaliteten inom aktuellt område. Av huvudmannens redovisning framgår att skolan genomfört Skolverkets enkät *Om din läsning*¹ i samtliga klasser. Personalen har sedan sammanställt och analyserat svaren utifrån kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Utifrån enkäterna ser lärarna att elevernas läsintresse avtar med stigande ålder samt att elever som har svårt att läsa läser i mindre utsträckning jämfört med elever som är ”goda” läsare. De äldre eleverna beskriver också att de saknar tips på bra böcker att läsa.

Av redovisningen framgår att skolan på årlig basis kommer att fortsätta arbetet med att kartlägga och följa upp elevernas läsintresse och läsvanor i samtliga årskurser. För att stimulera alla elevers läsintresse har eleverna fått vara med och påverka utbudet av litteratur i det skolbibliotek som nu håller på att färdigställas i en av skolans byggnader. Exempelvis har eleverna fått komma med önskemål på litteratur samt fått rösta på vilka tidskrifter de önskar till skolbiblioteket. Ytterligare åtgärder som rektorn och lärarna planerat är att arbeta med de elever som uttryckt läsmotstånd och identifiera vilka faktorer som är viktiga för dessa elever och sedan arbeta vidare med detta.

Av redovisningen framkommer att huvudmannen förväntar sig att de ovan beskrivna åtgärderna ska bidra till att eleverna upplever att lärarna bryr sig om elevernas läsvanor och deras relation till läsning, och att detta synliggörande och engagemang ska stimulera elevernas läsintresse. På längre sikt är syftet att åtgärderna ska stärka elevernas läsintresse så att det läsintresse som eleverna har i yngre åldrar bibehålls genom hela grundskoletiden. Genom att stärka elevernas läsintresse förväntar sig huvudmannen även att elevernas läsförmåga ska öka.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Rektorn och skolans personal behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverka och

¹ Skolverkets enkät *Om din läsning* riktar sig till elever i grundskolan och innehåller frågor om läsintresse och läsvanor exempelvis frågor om *när, vad och var* eleverna läser.

kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Rektorn behöver även leda ett arbete för att utforma fysiska och sociala miljöer i skolan som stimulerar elevernas intresse för läsning. Vidare behöver huvudmannen följa upp förutsättningarna för att skolbiblioteket ska kunna utgöra en viktig resurs och användas i det läsfrämjande arbetet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn med personal har vidtagit vissa åtgärder och planerat för att vidta ytterligare åtgärder som kommer kunna höja kvaliteten inom aktuellt område. Av huvudmannens redovisning framgår att rektor verkar aktivt för att skapa långsiktighet i skolans läsfrämjande arbete. Från höstterminen 2022 har rektorn beslutat att läsfrämjande arbete ska vara fokusområde för grundskolan och fritidshemmet. I detta ingår att medvetandegöra läsningens betydelse på föräldramöten för att uppmuntra vårdnadshavare att läsa med sina barn hemma och delta i läsfrämjande aktiviteter. Vidare framgår av redovisningen att skolans personal har börjat arbeta med Skolverkets modul *Stimulera läsintresse* i syfte att fördjupa sina kunskaper och få inspiration i det läsfrämjande arbetet. Skolan har ansökt och fått beviljat stöd av Specialpedagogiska myndigheten som kommer att vara behjälpliga i arbetet. Rektorn har även infört läsfrämjande arbete som en stående punkt på de veckovisa arbetsplatsträffarna samt gett specialpedagogen i uppgift att varje vecka delge personalen konkreta tips, metoder eller nyhetsartiklar om läsfrämjande arbete. Av huvudmannens redovisning framgår att personalens gemensamma arbete med Skolverkets modul, samt den stående punkten på arbetslagsmöten bidrar till samverkan och kunskapsspridning kring läsfrämjande arbete för samtlig personal då de regelbundet lyfter frågor kopplade till läsning och delger varandra framgångsrika metoder.

Vidare framgår av redovisningen att rektorn och lärarna påbörjat ett arbete med att skapa fysiska och sociala miljöer i syfte att stimulera eleverna läslust. Ett läsrum med soffor och filtar har inretts och skolan håller på att färdigställa ett skolbibliotek. Skolbiblioteket är förlagt till skolbyggnaden där högstadiet håller till. Skolan har beställt nya böcker och eleverna har varit delaktiga både i valet av litteratur men också praktiskt i uppbyggnaden av skolbiblioteket. I skolbiblioteket har man byggt en "läshörna/lästrappa" som kan användas som scen för exempelvis diktuppläsning, poetry slam och teater. Eleverna har lyft på elevrådet att de kan sy kuddar och madrasser till läshörnan och i samband med träslöjden kommer eleverna måla "läshörnan/lästrappan". Huvudmannen har skjutit till extra medel för uppbyggnaden av skolbiblioteket.

Huvudmannen uppger att de förväntar sig att de ovan nämnda åtgärderna på längre sikt kommer leda till att det läsfrämjande arbetet genomsyrar alla årskurser och alla ämnen, och att detta kommer leda till att elevernas läsintresse bibehålls i högre

årskurser och att elevernas läsförmåga på sätt också kommer att öka. Av redovisningen framkommer att rektorn redan nu ser effekter av det påbörjade utvecklingsarbetet och att man exempelvis både i idrott och i matematik på olika sätt kopplar sin undervisning till skönlitteratur.

- Rektorn och skolpersonalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor på den egna skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Skolinspektionen bedömer att rektorn med personal har vidtagit vissa åtgärder och planerat för att vidta ytterligare åtgärder som kommer kunna höja kvaliteten inom aktuellt område. Av huvudmannens redovisning framkommer som tidigare nämnts att skolan genomfört Skolverkets enkät *Om din läsning* i samtliga klasser. Personalen har sedan sammanställt och analyserat svaren utifrån kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Av redovisningen framgår att rektorn ser ett ökat behov av läsfrämjande insatser i högstadiet och att skolan behöver fokusera på det lustfyllda läsandet för de äldre eleverna då många av eleverna ser läsning som kravfyllt och kopplat till faktainhämtning. Färdigställandet av ett skolbibliotek i högstadiets lokaler anses vara en viktig del i det läsfrämjande arbetet för högstadieeleverna.

Ytterligare åtgärder som planerats är att göra en fördjupad analys av resultaten vad gäller exempelvis skillnader utifrån kön, samt arbeta med de elever som uttrycker läsmotstånd och identifiera vilka faktorer skolan behöver komma tillrätta med för att väcka elevernas läslust.

Huvudmannen uppger att de uppföljningar som gjorts av elevernas läsintresse och läsvanor leder till ökad kunskap om den egna elevgruppen, vilket gör att skolan bättre kan rikta läsfrämjande insatser till de elever som är i behov av det.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Caroline Engskär, beslutsfattare.

I den slutliga handläggningen har även föredragande Helen Lundell Sjöberg medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
[Läsfrämjande arbete i grundskolan \(skolinspektionen.se\).](https://www.skolinspektionen.se/om-oss/om-oss-i-grundskolan)

Bilaga 1: Författningsstöd

Bedömningsområde 1: Läsförämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4 –6

Författningsstöd

1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen (2010:800).

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsförämjande arbete

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 2 kap. 9 §, 3 kap. 2 § samt 4 kap. 4 § skollagen (2010:800).

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer. 2.8 Rektorns ansvar.